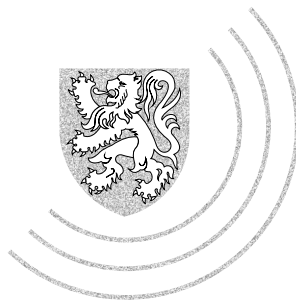

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **511** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 21 juni 2010 (2009-2010)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met de Overeenkomst tussen
de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
en de Regering van de Staat Qatar inzake
de wederzijdse bevordering en bescherming
van investeringen,
ondertekend in Doha op 6 november 2007

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Fatma Pehlivan

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyskens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de dames Marijke Dillen, Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin;
de heren Marnic De Meulemeester, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

511 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid	4
1.	Algemene situering van de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten	4
2.	Clausules inzake het milieu en de arbeidsvoorwaarden	4
3.	Gevolgen van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon	4
4.	Belang van Qatar als partnerland	4
5.	Inhoud van de overeenkomst	5
II.	Bespreking	5
III.	Stemmingen	6
1.	Artikelsgewijze stemming	6
2.	Stemming over het geheel	7
	Gebruikte afkortingen	8

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd op datum van dinsdag 15 juni 2010 het ontwerp van instemmingsdecreet met het investeringsbeschermingsverdrag tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en de staat Qatar besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

1. Algemene situering van de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten

Minister-president *Kris Peeters* wijst er vooreerst op dat de BLEU al meer dan dertig jaar met grote regelmaat overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen sluit. Dit bijna uitsluitend met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), omdat men heeft vastgesteld dat deze doorgaans een hoger risico inhouden qua buitenlandse investeringen.

Deze BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten vormen – naar intern-Belgisch recht – gemengde verdragen, waarbij zowel de federale overheid als de gewesten bevoegd zijn. De gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid en voor het afzet- en uitvoerbeleid, terwijl de federale overheid bevoegd is voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's, het handelsrecht, het vennootschapsrecht en (met uitzondering van de toeristische sector) de regelgeving voor de vestiging van bedrijven. Het gemengde karakter van deze BLEU-overeenkomsten werd door de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV) vastgelegd op 4 mei 1994. De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) – waarvan de WGV een adviesorgaan is – bekrachtigde deze beslissing op 31 mei 1994.

2. Clausules inzake het milieu en de arbeidsvoorwaarden

De minister-president vestigt er daarna de aandacht op dat in het najaar van 2002 – in het kader van de ICBB – twee nieuwe clausules met betrekking tot het milieu en de arbeidsvoorwaarden werden goedgekeurd voor invoeging in de BLEU-typetekst. De Vlaamse Regering hecht immers bijzonder belang aan een zo breed mogelijke toepassing van fundamentele arbeids- en milieunormen in de wereld. Daarom ijvert zij voor de opname van een verwijzing naar de fundamentele arbeids- en milieunormen in alle BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomsten. De Qatarese gesprekspartners hadden initieel weliswaar problemen met de opname van milieu- en arbeidsclausules in deze overeenkomst, maar finaal zijn ze toch integraal opgenomen in de overeenkomst met Qatar.

3. Gevolgen van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon

Minister-president Peeters attendeert de commissieleden er verder op dat de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon mee tot gevolg had dat de Europese Unie exclusief bevoegd is geworden voor het sluiten van investeringsovereenkomsten. Dienovereenkomstig zal de Europese Commissie, die het gemeenschappelijk handelsbeleid van de Unie uitvoert en dus de nieuwe investeringsovereenkomsten zal onderhandelen, binnenkort een regelgevend kader voorstellen dat de geldigheid van de bestaande bilaterale investeringsakkoorden zal waarborgen en aan de lidstaten zal toelaten om gedurende een overgangsperiode hun nog lopende procedures en onderhandelingen af te ronden.

4. Belang van Qatar als partnerland

Qatar is gesitueerd op het Arabisch schiereiland en kent een stabiele politieke en economische situatie. Het is een veeleer dun bevolkt land, dat zijn welvaart vooral dankt aan de olie- en gasproductie. Door zijn economie te diversifiëren wil het ook voorbereid zijn

op het einde van die productie. Het toerisme speelt daarin een belangrijke rol. Daarnaast zijn er ook grote bouw- en infrastructuurwerken, waarbij Vlaamse en Belgische bedrijven overigens in ruime mate betrokken zijn.

Ook via de sport tracht Qatar internationaal naar buiten te treden. Zo wordt reeds enkele jaren de wielerronde van Qatar georganiseerd, onder meer met de steun van Eddy Merckx.

De minister-president laat verder nog opmerken dat hoewel Qatar groot belang hecht aan buitenlandse investeringen, dergelijke investeringen toch onderworpen zijn aan een aantal beperkingen. Zo onder meer voor wat het verwerven van het eigendomsrecht van bedrijven betreft.

Hij wijst erop dat Qatar een belangrijke handelspartner van Vlaanderen is. Uit cijfers van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen blijkt dat Vlaanderen tijdens het eerste semester van 2009 voor 588 miljoen euro invoerde uit Qatar, dat met een 21e plaats onze belangrijkste leverancier uit het Midden-Oosten was. Tijdens dezelfde periode voerde Vlaanderen ook voor 169,8 miljoen euro uit naar Qatar, dat daarmee goed was voor een 44e plaats op de lijst van exportbestemmingen. De Nationale Delcrederedienst (NDD) schat Qatar daarenboven in als een laag risico voor exporttransacties en directe investeringen.

5. Inhoud van de overeenkomst

Ten algemenen titel kan gesteld worden dat de Qatarese onderhandelaars geen problemen hadden met de meeste bepalingen van de BLEU-typetekst. De verdragsartikelen werden zonder veel discussie aanvaard of maakten het voorwerp uit van kleine tekstaanpassingen.

Wel hadden de Qatarezen het, zoals hoger reeds gezegd, initieel wat moeilijk met de milieu- en arbeidsclausules, die tijdens de eerste onderhandelingsronde afgewezen werden. Na bestudering door het Qatarese ministerie van Werkgelegenheid en door het Agentschap belast met Milieuproblemen, werden de beide clausules tijdens de tweede onderhandelingsronde integraal aanvaard.

Zoals bij de meeste bilaterale investeringsbeschermingsovereenkomsten kan ook in deze overeenkomst met Qatar het artikel 8 inzake overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen – waarbij de vrije transfer als principe geldt – onverenigbaar bevonden worden met het Europees recht, aangezien geen rekening wordt gehouden met de bevoegdheid van de Europese Unie op dit vlak. Het verdragsartikel in kwestie zal dan ook aangepast moeten worden, maar de modaliteiten hiervoor moeten nog worden vastgelegd door de BLEU.

De overeenkomst werd op 6 november 2007 ondertekend in Doha. De minister-president wijst er dienaangaande nog op dat de ondertekening in kwestie niet voor alle versies op een correcte manier gebeurde, zodat zij ‘ad différé’ moest hernomen worden. De Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken bezorgde de ondertekende verdragsteksten pas op 30 januari 2009.

Afsluitend verzoekt de minister-president de commissieleden dan ook om hun goedkeuring te hechten aan het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet met de BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomst met Qatar.

II. BESPREKING

De heer *Jan Roegiers* vindt het een goede zaak dat dit pas van eind 2007 daterende verdrag nu reeds ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd. Al te vaak duurt het immers jaren, zo al niet decennia, vooraleer verdragen door de regering bij het parle-

ment worden ingediend. Daarnaast brengt hij in herinnering dat deze commissie onder de vorige legislatuur een werkbezoek gebracht heeft aan Oman en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Hij heeft daar toen persoonlijk kunnen vaststellen dat de ruimere Golf-regio in volle economische ontwikkeling is. Bijgevolg is deze BLEU-investeringsbeschermingsovereenkomst – in tegenstelling tot sommige andere BLEU-overeenkomsten met landen waar niet of nauwelijks sprake is van enige betekenisvolle economische activiteit – volledig op zijn plaats.

Zoals de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) geconcludeerd heeft en zoals het ook in het Vlaamse regeerakkoord is opgenomen, is de door de minister-president aangehaalde aandacht voor milieu- en arbeidsvoorwaarden bij deze BLEU-akkoorden volkomen terecht. Dat Qatar hier initieel en kortstondig wat aarzelend tegenover stond, duidt volgens de spreker allicht op de toch enigszins gevoelige aard van deze elementen. Hij pleit er dan ook voor dat de Vlaamse Regering en desgevallend ook dit Vlaams Parlement, erop zouden toezien dat deze clausules ook effectief worden nageleefd.

Daarbij aansluitend verklaart mevrouw *Fientje Moerman* het een goede zaak te vinden dat, sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, de bevoegdheid voor het afsluiten van investeringsbeschermingsovereenkomsten verschoven is naar het Europese niveau. De onderhandelingsmacht van de Europese Unie is immers veel groter dan die van de individuele lidstaten (a fortiori dan die van de kleinere lidstaten). De Europese Unie zou het dus in principe gemakkelijker moeten hebben om bijkomende clausules te laten opnemen in de verdragen die zij afsluit.

Daarenboven moet ook worden vastgesteld dat de men, in de context van de BLEU, eerder geneigd is om bijkomende clausules op te nemen in akkoorden met kleinere landen, dan in akkoorden met economische en/of politieke ‘zwaargewichten’. Heel concreet heeft mevrouw Moerman het (als toenmalig regeringslid) bijvoorbeeld meegemaakt dat een zich doorgaans ‘progressief’ opstellende partij – waarbij ze benadrukt dat ze het niet over de Vlaamse socialisten heeft – plots niet of nauwelijks geneigd bleek om soortgelijke clausules te introduceren vis-à-vis China. Ook hier zou de bevoegdheidstransfer naar het Europese niveau haars inziens aanleiding kunnen geven tot het wegwerken van die bevreedende selectiviteit.

De heer *Marc Hendrickx* sluit zich ten volle aan bij de door de eerdere sprekers geformuleerde zorg inzake milieu- en arbeidsvoorwaarden. Hij oppert de bedenking dat Vlaanderen via deze BLEU-akkoorden mogelijks enigszins mee kan toezien op het democratisch gehalte van zijn partnerlanden. In de meeste staten van het Arabische schiereiland zijn de in het Westen gebruikelijke democratische spelregels immers nog verre van gemeengoed.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van de Staat Qatar inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen, ondertekend in Doha op 6 november 2007 tenslotte eveneens aangenomen bij unanimitéit van 9 stemmen.

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

De verslaggever,

Fatma PEHLIVAN

Gebruikte afkortingen

BLEU	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
FOD	Federale Overheidsdienst
ICBB	Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid
NDD	Nationale Delcrederedienst
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
VAE	Verenigde Arabische Emiraten
WGV	Werkgroep Gemengde Verdragen